

Persbericht

Archief

Zoeken

Universiteit van Tilburg

4 januari 2007

Pelgrims 'gezezen' door wandelen naar pelgrimsoord

Promotie theologe Ineke Albers

Door de eeuwen zijn 'pelgrimage' en 'genezing' nauw met elkaar verbonden geweest. In haar proefschrift onderzoekt Ineke Albers niet alleen de theologische betekenis van de pelgrimage en het lopen, maar ook hoe de *life sciences* en de neurowetenschappen bij theologisch onderzoek kunnen worden gebruikt.

Aan het begin van de eenentwintigste eeuw is de teruggang in kerkbezoek nog steeds niet tot staan gekomen, maar de bedevaartplaatsen melden jaar na jaar stijgende bezoekersaantallen. Daarnaast ontstaan er voortdurend nieuwe bedevaartsoorden, waarvan een aantal geen enkele kerkelijke binding meer heeft. Het ritueel van de pelgrimage, dat de vroege christenen overnamen van de hen omringende culturen, blijkt ook in een tijd waarin de kerken in de samenleving een marginale plaats vervullen springlevend te zijn. Het lopend pelgrimeren lijkt bovendien aan het begin van de eenentwintigste eeuw weer bijna zo populair als in de middeleeuwen. In de christelijke theologie is de pelgrimage echter sinds de Verlichting gemarginaliseerd en ondergebracht bij de 'volksreligiositeit'. In haar onderzoek vraagt Ineke Albers zich af hoe de pelgrimage kan worden verbonden met de hedendaagse christelijke theologie.

Pelgrimage en genezing zijn eeuwenlang nauw verbonden begrippen geweest. De moderne geneeskunde en theologie hebben dat echter sinds de Verlichting beschouwd als 'illusie' en 'bijgeloof'. Desondanks hebben ook pelgrims van de eenentwintigste eeuw genezingservaringen, zij het andere dan de middeleeuwen. Via een nieuw geneeskundig vakgebied, de psychoneuroimmunologie – dat de communicatie onderzoekt die op moleculair niveau plaatsvindt tussen het centrale zenuwstelsel, het hormoonstelsel en het immuunsysteem – lijkt een nieuwe verbinding tussen pelgrimage en genezing mogelijk, een verbinding die zowel theologisch als geneeskundig beantwoordt aan de normen van de eenentwintigste eeuw.

In haar proefschrift legt Albers de relatie met het (hard)lopen. Niet alleen de heilige plaats zelf, maar ook de weg ernaartoe en de (voet)reis zijn onderdeel van de pelgrimage. Lange voettochten naar bijvoorbeeld Santiago de Compostela worden door pelgrims als heilzaam ervaren, sommigen spreken zelfs van een 'antidepressivum'. In sommige niet-christelijke godsdiensten is lopen een onderdeel van vruchtbaarheidsrituelen en wordt er gerend voor regen. Enkele stromingen binnen het boeddhisme beschouwen wandelen en hardlopen als vormen van meditatie. Binnen de christelijke traditie worden wandelen en hardlopen wel eens vergeleken met kerkbezoek, en een meerdaagse wandeltocht met een pelgrimage. De neurowetenschappen laten zien dat (hard)lopen een positief effect heeft op stemming en cognitie en het algemene welbevinden bevordert. Albers concludeert dan ook dat het lopen een van de antropologische constanten is die bijdraagt aan de blijvende populariteit van het pelgrimeren: het 'heil' (genezing, spirituele ervaringen) als vrucht van de pelgrimage zou gedeeltelijk teweeg kunnen worden gebracht door het (langdurig) lopen. Ook stelt zij dat de grote populariteit van het lopen (wandelen en hardlopen) in de West-Europese samenleving kan worden gezien als het 'zoeken en vinden van heilservaringen'. Het onderzoek laat zien dat de *life sciences* en de neurowetenschappen van betekenis kunnen zijn bij theologisch onderzoek. Geloof en vertrouwen brengen veranderingen teweeg in de neuronale structuur. Accepteren theologen dat, dan liggen er nieuwe mogelijkheden voor het bedrijven van een moderne theologie.

Drs. Ineke Albers (1948, Enschede) studeerde fotografie aan de Academie voor Kunst en Industrie (Enschede) en later theologie. Ze studeerde in 2002 aan de Universiteit van Tilburg af in de liturgiewetenschap (*cum laude*). In de jaren tachtig doceerde zij fotografie, en tussen 1983 en 2002 werkte ze als vrij gevestigd fotograaf. Tussen 2002 en 2003 was Albers onderzoeker bij de leerstoel Cultuur- en Godsdienstpsychologie van de Radboud Universiteit Nijmegen en sinds 2003 is zij onderzoeker bij het Heyendaal Instituut van de Radboud Universiteit.

Noot voor de pers

Ineke Albers promoveert vrijdag 12 januari 2007 om 14.15 uur in de aula van de Universiteit van Tilburg (Warandelaan 2, Tilburg) op het proefschrift *Heilige kracht wordt door beweging losgemaakt. Over pelgrimage, lopen en genezing*. Promotoren zijn prof.dr. P.G.J. Post (UvT), prof.dr. H.H.J. Kolk (Radboud Universiteit) en prof.dr. J.A.P.J. Janssen (Radboud Universiteit).

De handeseditie (ISBN 90-367-2874-6) van het proefschrift verschijnt als nummer 5 in de reeks 'Netherlands Studies in Ritual and Liturgy' bij het Instituut voor Liturgiewetenschap in Groningen, € 45,-. Journalisten kunnen een exemplaar van het proefschrift opvragen bij de afdeling Voorlichting en Externe Betrekkingen van de UvT, tel: 013 – 466 2000, e-mail: persbericht@uvt.nl. Ineke Albers is bereikbaar op tel. 024 – 361 1504 (werk); 0314 – 325 868 (privé) en e-mail: i.albers@hin.ru.nl. Persberichten van de UvT staan ook op internet: www.uvt.nl/persberichten/. Informatie over deskundigen van de UvT, zie: www.uvt.nl/webwijs/

Top